

میانه یازده داده اول، یعنی داده ششم است برابر ۱۳ خواهد بود: $Q_1 = 13$. چون $Q_3 - Q_1 = 17$ ، پس $Q_3 = 17 + 13 = 30$. در نتیجه $a = 30$. اکنون \bar{x} و از روی آن σ^2 را به دست می آوریم:

$$\bar{x} = \frac{3 \times 11 + 2 \times 12 + 6 \times 13 + 3 \times 14 + 2 \times 18 + 5 \times 31 + 1 \times 30}{22} = 19$$

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^7 f_i (x_i - \bar{x})^2}{\sum_{i=1}^7 f_i} = \frac{3(11-19)^2 + 2(12-19)^2 + 6(13-19)^2 + 3(14-19)^2 + 2(18-19)^2 + 5(31-19)^2 + (30-19)^2}{22} = 72$$

با توجه به اینکه با افزودن یک مقدار ثابت به همه داده‌ها مقدار واریانس تغییر نمی کند پس با افزودن ۴ واحد به همه داده‌ها مقدار واریانس همچنان ۷۲ باقی می ماند.

۵- گزینه ۳ داده‌ها به صورت زیر هستند:

اکنون داده صدم را به دست می آوریم:

$$\left. \begin{array}{l} 107 \square \Rightarrow \text{حالت } 12 \\ 108 \square \Rightarrow \text{حالت } 12 \\ \vdots \\ 114 \square \Rightarrow \text{حالت } 12 \end{array} \right\} \Rightarrow 8 \times 12 = 96 \text{ عدد}$$

عدد ۹۷	عدد ۹۸	عدد ۹۹	عدد ۱۰۰
۱۱۵۰۱	۱۱۵۰۲	۱۱۵۰۳	۱۱۵۰۴

سن صدمین عضو برابر ۱۵ است.

۶- گزینه ۴ طبق اصل ضرب، کارت اول و دوم را به $21 \times 20 = 420$ طریق از کیسه بیرون می آوریم. اعداد روی کارت را به ترتیب در کنار هم قرار می دهیم و عدد به وجود آمده را در مجموعه A قرار می دهیم. تعدادی از این اعداد دو بار تکرار می شوند. به عنوان مثال عدد ۱۲۱ یک بار با بیرون آمدن ۱۲ به عنوان کارت اول و ۱ به عنوان کارت دوم و بار دیگر با بیرون آمدن ۱ به عنوان کارت اول و ۲۱ به عنوان کارت دوم تولید می شود. همه اعداد تکراری در A به صورت زیر هستند:

$$\left. \begin{array}{l} 111 \quad 211 \\ 112 \quad 212 \\ \vdots \\ 119 \quad 219 \\ 121 \quad 219 \\ \vdots \end{array} \right\} \text{حالت های تکراری}$$

در نتیجه $n(A) = 420 - 19 = 401$. اکنون باید عددهایی را به دست آوریم که مضرب ۶ هستند (مجموعه B). برای مشخص کردن تعداد عددهای مضرب ۶ اعداد ۱ تا ۲۱ را به ۳ دسته افزایش می کنیم:

$$x = 3k \Rightarrow 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21$$

$$x = 3k + 1 \Rightarrow 1, 4, 7, 10, 13, 16, 19$$

$$x = 3k + 2 \Rightarrow 2, 5, 8, 11, 14, 17, 20$$

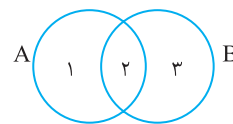
۱- گزینه ۱ می توان از جدول ارزش گزاره‌ها استفاده کرد:

p	q	r	$q \vee r$	$p \Rightarrow (q \vee r)$
د	د	د	د	د
د	د	ن	د	د
د	ن	د	د	د
د	ن	ن	ن	ن
ن	د	د	د	د
ن	د	ن	د	د
ن	ن	د	د	د
ن	ن	ن	ن	د

فضای نمونه‌ای

در هفت مورد گزاره $p \Rightarrow (q \vee r)$ درست است، پس $n(S) = 7$. در سه مورد از این هفت مورد T نادرست است. پس احتمال مطلوب برابر است با $\frac{3}{7}$.

۲- گزینه ۱ چون $U = A \cup B$ ، نمودار ون مسئله به صورت زیر

است. در این نمودار ناحیه‌ها را شماره گذاری

می کنیم. بنابراین

$$A = \{1, 2\}, \quad B = \{2, 3\}$$

$$U = \{1, 2, 3\}, \quad C = \{1, 3\}$$

پس

$$A' - B = \{3\} - \{2, 3\} = \emptyset$$

$$(A' - B)' \cap C = \{1, 2, 3\} \cap \{1, 3\} = \{1, 3\}$$

$$((A' - B)' \cap C)' = \{2\}$$

طبق فرض $B = ((A' - B)' \cap C)'$. بنابراین $\{2\} = \{2, 3\}$. پس ناحیه ۳ تهی است. در نتیجه $B = \{2\}$ و بنابراین $B \subseteq A$.

۳- گزینه ۳ ابتدا $20!$ را به حاصل ضرب عوامل اول تجزیه می کنیم:

$$20! = 1 \times 2 \times 3 \times \dots \times 20$$

$$= 2 \times 3 \times 2^2 \times 5 \times (2 \times 3) \times 7 \times 2^3 \times 3^2 \times (2 \times 5) \times 11 \times (2^2 \times 3) \times 13$$

$$\times (2 \times 7) \times (3 \times 5) \times 2^4 \times 17 \times (2 \times 3^2) \times 19 \times (2^2 \times 5)$$

$$= 2^{18} \times 3^8 \times 5^4 \times 7^2 \times 11^1 \times 13^1 \times 17^1 \times 19^1$$

$$\sum_{i=1}^{\infty} a_i = 18 + 8 + 4 + 2 + 1 + 1 + 1 + 1 = 36 \quad \text{اکنون به دست می آید}$$

می توان از نکته زیر مسئله را حل کرد:

نکته: تعداد عوامل عدد اول p در عدد n! را می توان به صورت زیر به دست آورد:

$$\left\lfloor \frac{n}{p} \right\rfloor + \left\lfloor \frac{n}{p^2} \right\rfloor + \left\lfloor \frac{n}{p^3} \right\rfloor + \dots$$

۴- گزینه ۳ چون تعداد داده‌ها ۲۲ تا است، پس میانه (Q_2)

میانگین دو داده یازدهم و دوازدهم است. اگر $a < 13$ ، آن گاه داده‌های یازدهم و دوازدهم برابر ۱۳ هستند. در این صورت میانه برابر $\frac{13+13}{2} = 13$ خواهد

بود. اما مقدار میانه $13/5$ است. پس $a > 13$. بنابراین، چارک اول (Q_1) که

برای اینکه عدد ساخته شده که از کنار هم قرار دادن دو کارت خارج شده به دست می آید مضرب ۶ باشد باید آن عدد زوج باشد و بر ۳ بخش پذیر باشد. در نتیجه کارت‌ها به صورت زیر است

$$\left. \begin{array}{l} \text{زوج} \\ \boxed{3k} \mid \boxed{3k} \Rightarrow 6 \times 3 \\ \text{زوج} \\ \boxed{3k+1} \mid \boxed{3k+2} \Rightarrow 7 \times 4 \\ \text{زوج} \\ \boxed{3k+2} \mid \boxed{3k+1} \Rightarrow 7 \times 3 \end{array} \right\} \Rightarrow \text{مجموع} = 18 + 28 + 21 = 67$$

در این حالت هم دو عدد ۱۱۴ و ۲۱۶ دو بار تکرار می‌شوند. بنابراین

$$n(B) = 67 - 2 = 65$$

در نتیجه $P(B) = \frac{n(B)}{n(A)} = \frac{65}{401}$. دقت کنید که در این سؤال فضای نمونه‌ای

با A نمایش داده شده است.

۷- گزینه ۲) عددهای مضرب $18 = 2 \times 3^2$ که مربع کامل هستند به فرم $(6k)^2$ هستند.

$$10^4 \leq (6k)^2 < 10^5 \Rightarrow 100 \leq 6k < 100\sqrt{10} \Rightarrow 100 \leq 6k < 316$$

$$17 \leq k \leq 52$$

بنابراین برای k ، $52 - 16 = 36$ مقدار به دست می‌آید.

۸- گزینه ۲) توجه کنید که اگر عددی را به حاصل ضرب عوامل اول

تجزیه کنیم و حاصل ضرب $p_1^{\alpha_1} p_2^{\alpha_2} \dots p_n^{\alpha_n}$ به دست آید، تعداد مقسوم‌علیه‌های مثبت این عدد برابر است با

$$(\alpha_1 + 1)(\alpha_2 + 1) \dots (\alpha_n + 1)$$

در نتیجه

$$(m+1)(n+1) = \text{تعداد مقسوم‌علیه‌های مثبت } x$$

$$\text{چون } (m \geq 3, n \geq 1) \frac{x}{40} = \frac{2^m \times 5^n}{2^3 \times 5} = 2^{m-3} \times 5^{n-1}$$

$$\frac{x}{40} = (m-2)n = \text{تعداد مقسوم‌علیه‌های مثبت}$$

اکنون بنا بر فرض می‌نویسیم

$$(m+1)(n+1) - (m-2)n = 12 \Rightarrow m+3n = 11$$

چون حداقل مقدار x مد نظر است، پس

$$m=5, n=2 \Rightarrow x = 2^5 \times 5^2 = 800$$

۹- گزینه ۳) چون aba بر ۱۲ بخش پذیر است، پس

$$\overline{aba} \equiv 0 \pmod{12} \Rightarrow 100a + 10b + a \equiv 0 \pmod{12} \Rightarrow 101a + 10b \equiv 0$$

$$\overline{101} \equiv 5 \pmod{12} \Rightarrow 5a + 10b \equiv 0 \pmod{12} \Rightarrow a + 2b \equiv 0 \pmod{12} \Rightarrow a \equiv -2b$$

اکنون با توجه به اینکه a رقمی زوج و غیرصفر است، می‌توان نوشت

$$b=1 \Rightarrow a \equiv -2 \pmod{12}$$

$$b=2 \Rightarrow a \equiv -4 \pmod{12} \Rightarrow a=8 \rightarrow 828$$

$$b=3 \Rightarrow a \equiv -6 \pmod{12} \Rightarrow a=6 \rightarrow 636$$

$$b=4 \Rightarrow a \equiv -8 \pmod{12} \Rightarrow a=4 \rightarrow 444$$

$$b=5 \Rightarrow a \equiv -10 \pmod{12} \Rightarrow a=2 \rightarrow 252 \text{ کوچک‌ترین عدد}$$

$$b=6 \Rightarrow a \equiv -12 \pmod{12} \Rightarrow a=0$$

$$b=7 \Rightarrow a \equiv -14 \pmod{12} \Rightarrow a=10$$

$$b=8 \Rightarrow a \equiv -16 \pmod{12} \Rightarrow a=8 \rightarrow 888 \text{ بزرگ‌ترین عدد}$$

$$b=9 \Rightarrow a \equiv -18 \pmod{12} \Rightarrow a=6 \rightarrow 696$$

در نتیجه میانگین بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین عدد سه رقمی به صورت \overline{aba}

$$\text{برابر } \frac{888+252}{2} = 570 \text{ است.}$$

۱۰- گزینه ۲) بنا بر الگوریتم تقسیم،

$$\left. \begin{array}{l} a=11q+r \\ q=r+3 \end{array} \right\} \Rightarrow a=11(r+3)+r=12r+33 \Rightarrow 0 \leq r < 11 \Rightarrow n(S)=11$$

اکنون به دست می‌آید

$$a-9=12r+24 \equiv 0 \pmod{12} \Rightarrow 12r \equiv 0 \pmod{12} \Rightarrow r \equiv 0$$

یعنی r باید زوج باشد. در نتیجه $n(A)=6$. در نهایت به دست می‌آید $P(A)=\frac{6}{11}$

۱۱- گزینه ۳) اگر عدد $n!$ بر ۳۶ بخش پذیر باشد، آن‌گاه کمترین

$$10-m \geq 6 \Rightarrow 4 \geq m \text{ مقدار ممکن برای } n \text{ عدد } 6 \text{ است. پس}$$

یعنی بزرگ‌ترین عدد طبیعی m برابر ۴ است. در نتیجه باید باقی‌مانده 4^{123} بر ۱۵ را به دست آوریم:

$$\left. \begin{array}{l} 4^{123} \equiv 4 \pmod{15} \\ 4^2 \equiv 1 \pmod{15} \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{ضرب طرفین}} 4^{123} \equiv 4 \pmod{15}$$

۱۲- گزینه ۳) از اطلاعات مسئله نمودار درختی زیر به دست می‌آید

مجموع دو تاس > 9	۵ مهره خارج شده از طرف دوم ۳ مهره خارج شده از طرف اول آبی باشد	۱۰ قرمز باشد
	۶ مهره خارج شده از طرف دوم ۶ مهره خارج شده از طرف اول قرمز باشد	۱۰ قرمز باشد
مجموع دو تاس ≤ 9	۶ مهره خارج شده از طرف ۴ مهره خارج شده از طرف اول قرمز باشد	۱۰ اول قرمز باشد
	۷ مهره خارج شده از طرف ۵ مهره خارج شده از طرف اول قرمز باشد	۱۰ اول قرمز باشد

اکنون بنا بر قانون احتمال کل به دست می‌آید

$$P = \frac{1 \times 3 \times 5 + 1 \times 6 \times 6 + 5 \times 4 \times 6 + 5 \times 5 \times 7}{6 \times 6 \times 10} = \frac{346}{270} = \frac{173}{135}$$

آزمون ۷۸

۱۷- گزینه ۲ گزاره $(p \vee q) \Rightarrow r$ زمانی نادرست است که $p \vee q$ درست و r نادرست باشد. $p \vee q$ زمانی درست است که حداقل یکی از گزاره‌های p یا q درست باشند و این اتفاق در سه حالت رخ می‌دهد:

p	q	$p \vee q$
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د

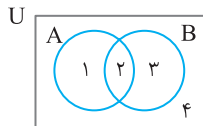
بنابراین فضای نمونه‌ای سه حالت دارد، یعنی $n(S) = 3$. در این سه حالت (جدول را ببینید) فقط یک حالت وجود دارد که q نادرست است، یعنی $n(A) = 1$. در نتیجه $P(A) = \frac{1}{3}$.

توجه: می‌توانستیم با نوشتن جدول ارزش گزاره‌ها هم مسئله را حل کنیم:

p	q	r	$p \vee q$	$(p \vee q) \Rightarrow r$
د	د	د	د	د
د	د	ن	د	ن
د	ن	د	د	د
د	ن	ن	د	ن
ن	د	د	د	د
ن	د	ن	د	ن
ن	ن	د	ن	د
ن	ن	ن	ن	د

۱۸- گزینه ۱ برای مجموعه‌ها نمودار ون رسم می‌کنیم و ناحیه‌ها را عددگذاری می‌کنیم. با توجه به این نمودار،

$$A = \{1, 2\}, B = \{2, 3\}, C = \{1, 3\}$$

اکنون می‌توان نوشت

$$(A' \cap B') \cap C' = (A \cup B) \cap C' = \{1, 2, 3\} \cap \{2, 4\} = \{2\} = A \cap B$$

۱۹- گزینه ۱ می‌توان ثابت کرد: $k \binom{n}{k} = n \binom{n-1}{k-1}$

$$n \binom{n-1}{k-1} = n \times \frac{(n-1)!}{(k-1)!(n-k)!} = \frac{n!}{(k-1)!(n-k)!}$$

$$= \frac{k(n!)}{k!(n-k)!} = k \binom{n}{k}$$

اکنون می‌توان نوشت

$$\sum_{k=1}^n k \binom{n}{k} = \sum_{k=1}^n n \binom{n-1}{k-1} = n \sum_{k=1}^n \binom{n-1}{k-1}$$

$$= n \left[\binom{n-1}{0} + \binom{n-1}{1} + \dots + \binom{n-1}{n-1} \right] = n 2^{n-1}$$

تعداد زیرمجموعه‌های یک مجموعه $n-1$ عضوی

۱۳- گزینه ۴ چون جواب‌های معادله داده شده صحیح نامنفی است، پس x_4 باید مقسوم‌علیه عدد 10 باشد:

$$x_4 = 1 \Rightarrow x_1 + x_2 + x_3 = 10$$

$$\text{تعداد جواب‌های صحیح و نامنفی} = \binom{12}{2} = 66$$

$$x_4 = 2 \Rightarrow x_1 + x_2 + x_3 = 8$$

$$\text{تعداد جواب‌های صحیح و نامنفی} = \binom{7}{2} = 21$$

$$x_4 = 5 \Rightarrow x_1 + x_2 + x_3 = 5$$

$$\text{تعداد جواب‌های صحیح و نامنفی} = \binom{4}{2} = 6$$

$$x_4 = 10 \Rightarrow x_1 + x_2 + x_3 = 0$$

$$\text{تعداد جواب‌های صحیح و نامنفی} = \binom{3}{2} = 3$$

در نتیجه بنابر اصل جمع،

$$\text{تعداد کل جواب‌های صحیح و نامنفی} = 66 + 21 + 6 + 3 = 96$$

۱۴- گزینه ۲ می‌دانیم در هر گراف همبند از مرتبه p و اندازه q ، $q \geq p-1$. پس در هر گراف همبند از مرتبه 7 ، $q \geq 7-1 = 6$. گراف زیر مثالی از یک گراف همبند مرتبه 7 با اندازه 6 و $\Delta = 3$ است. بنابراین پاسخ عدد 6 است.

۱۵- گزینه ۴ چون در ستون دوم عددهای $1, 2, 3$ وجود دارد، پس گزینه‌های (2) و (3) رد می‌شوند. از طرف دیگر چهارم این مربع لاتین به صورت

۵
۴
۱
۲
۳

است و چون عدد 3 با b هم‌سطر هستند، بنابراین $b \neq 3$. در

نتیجه گزینه (1) هم نمی‌تواند درست باشد. پس گزینه (4) درست است. این مربع لاتین به صورت زیر نوشته می‌شود.

۲	۴	۳	۵	۱
۵	۳	۱	۴	۲
۴	۲	۵	۱	۳
۳	۱	۴	۲	۵
۱	۵	۲	۳	۴

۱۶- گزینه ۲ و ۴ گزینه‌ها را یکی یکی بررسی می‌کنیم.

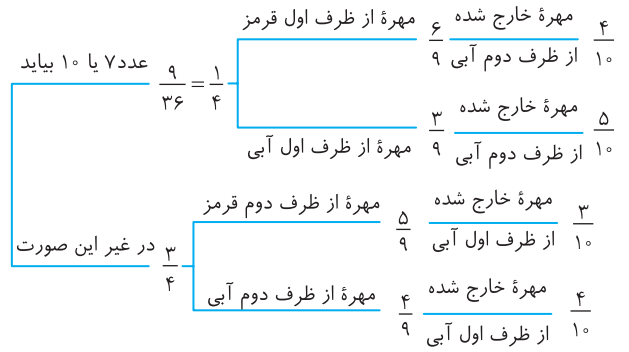
گزینه (1) رأس g را احاطه نمی‌کند.

گزینه (2) این مجموعه احاطه‌گر مینیمال است.

گزینه (3) رأس‌های e و g را احاطه نمی‌کند.

گزینه (4) این مجموعه احاطه‌گر است و با حذف هر عضو، دیگر احاطه‌گر نیست. بنابراین مینیمال نیز هست.

۲۸- گزینه ۲ از نمودار درختی زیر استفاده می‌کنیم:

اکنون بنابر قانون احتمال کل به دست می‌آید

$$P = \frac{1 \times 6 \times 4 + 1 \times 3 \times 5 + 3 \times 5 \times 3 + 3 \times 4 \times 4}{4 \times 9 \times 10} = \frac{24 + 15 + 45 + 48}{4 \times 9 \times 10} = \frac{132}{360} = \frac{11}{30}$$

۲۹- گزینه ۴ ابتدا تعداد جواب‌های طبیعی هر یک از دو معادله را

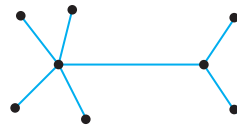
به دست می‌آوریم:

$$x_1 + x_2 + x_3 = 9 \Rightarrow \text{تعداد جواب‌های طبیعی} = \binom{8}{2} = 28$$

$$x_4 + x_5 = 7 \Rightarrow \text{تعداد جواب‌های طبیعی} = \binom{6}{1} = 6$$

اکنون بنابر اصل ضرب، تعداد جواب‌های طبیعی دستگاه معادلات برابر است با

$$28 \times 6 = 168$$

۳۰- گزینه ۱ توجه کنید که

درخت یک گراف همبند فاقد دور است و با شرایط داده شده گراف را به صورت مقابل رسم می‌کنیم. در این گراف هیچ رأس درجه ۲ وجود ندارد.

۳۱- گزینه ۱ مربع لاتین داده شده را به صورت زیر کامل می‌کنیم:

	۲	۴	۳	۵	۱
b=۵	۳	۱	۴	۲	
	۴	۲	۵	۱	۳
	۳	۱	۴	۲	۵
	۱	۵	۲	۳	a=۴

۳۲- گزینه ۲ با انتخاب مجموعه {۱۴, ۱۵, ۱۶} یک مجموعه

احاطه گر مینیمم به دست می‌آید و عدد احاطه‌گری برابر ۳ است.